

Sine 68/2015-OKK

V Praze 6. listopadu 2015

Výtisk č.:

St a n o v i s k o

Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k návrhu zákona o řízení a kontrole veřejných financí a k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákonu o řízení a kontrole veřejných financí

I.

K celkovému zaměření návrhu

Předkladatelem návrhu zákona o řízení a kontrole veřejných financí a souvisejícího změnového zákona (obsahujícího mimo jiné novelu kompetenčního zákona, krajského a obecního zřízení, rozpočtových pravidel a zákona o státním podniku) je ministr financí. Deklarovaným cílem navrhované úpravy, která má nahradit stávající zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, je zjednodušení, unifikace a zefektivnění systému vnitřního řízení a kontroly v oblasti hospodaření s veřejnými prostředky, konkrétně zejména odstranění duplicity a snížení rigidity prováděných kontrol, posílení nezávislosti interního auditu, sladění řídicích a kontrolních mechanismů ohledně ochrany veřejných prostředků z národních a zahraničních zdrojů, snížení administrativní a nákladové náročnosti kontrolních procesů a posílení odpovědnosti jednotlivých orgánů a osob.

II.

Vztah k vládní protikorupční politice

Přijetí nového zákona o vnitřním řízení a kontrole ve veřejné správě je jednou z priorit vlády Bohuslava Sobotky vyjádřených v jejím programovém prohlášení. Tento záměr je podrobněji rozveden v protikorupčních dokumentech vlády v rámci prioritní oblasti Hospodárné nakládání s majetkem státu. Podle Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017: „*Vláda vytvoří nový zákon o vnitřním řízení a kontrole, který nahradí nefunkční finanční kontrolu a nedostatečnou působnost Nejvyššího kontrolního úřadu, posílí manažerskou zodpovědnost a funkční nezávislý audit. Záměrem je, aby byla většina výdajů kontrolována již před proplacením faktur. Celkově bude usilovat o vytvoření účinných řídicích a kontrolních systémů na programové období 2014–2020 tak, aby vedly k nastavení férových podmínek a zjednodušení administrativy pro žadatele.*“ Akční plán boje s korupcí na rok 2015 v této souvislosti uvádí: „*Ke snížení korupčních rizik ve veřejné správě by měl vést návrh nového zákona o vnitřním řízení a kontrole ve veřejné správě v gesci Ministerstva financí. Protikorupční přínosy nové právní úpravy lze očekávat v odstranění duplicitních ex-post kontrol, posílení manažerské zodpovědnosti, zkvalitnění kontroly finančního řízení,*

zkvalitnění interního auditu, zajištění plné nezávislosti interního auditu a v neposlední řadě nastavení pravidel pro prevenci střetu zájmů v oblasti hospodaření s veřejnými prostředky.“ V rámci projednávání Plánu legislativních prací vlády na rok 2015 byl návrh zákona o vnitřním řízení a kontrole zařazen mezi právní normy, které budou projednány Radou vlády pro koordinaci boje s korupcí.

III.

Způsob projednání návrhu

Předkládané návrhy zákonů představují přepracovanou verzi návrhu zákona o vnitřním řízení a kontrole ve veřejné správě a souvisejícího změnového zákona, které byly v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2015 předloženy vládě v únoru 2015 a po nesouhlasném stanovisku Legislativní rady vlády byly staženy z dalšího legislativního procesu.

Mezirezortní připomínkové řízení k předkládaným návrhům zákonů bylo zahájeno dne 21. července 2015 a ukončeno dne 25. srpna 2015. Většina připomínkových míst uplatnila velké množství zásadních připomínek. Jde jak o obecné připomínky směřující zejména k nejednoznačnosti navrhované úpravy (vágní terminologie, nejasné vymezení kompetencí a procesů), její nepotřebnosti, popř. nevhodnosti (nedostatečná analýza stávající úpravy, absence věcného záměru), k její aplikaci na územní samosprávné celky (nerespektování jejich samosprávy, neprovázanost s jinými zákony), tak o připomínky týkající se dílčích aspektů navrhované úpravy, např. nové úpravy kompetencí a procesního režimu v oblasti odvodů za porušení rozpočtové kázně, nevhodnosti zrušení veřejnosprávní kontroly, jednotlivých kontrolních a ověřovacích postupů, včetně vymezení příslušných kompetencí aj. Návrhy zákonů jsou nyní ve fázi vypořádávání připomínek.

Navrhovaná úprava byla dne 26., resp. 27. srpna 2015 projednána pracovními komisemi předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k transparentnosti státní správy a k hospodárnému nakládání s majetkem státu, které k ní přijaly svá stanoviska, jejichž obsah byl převzat do návrhu změn v bodu IV.

IV.

Návrh změn

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí (dále též jen „Rada“) uplatňuje k návrhu zákona o řízení a kontrole veřejných financí a k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o řízení a kontrole veřejných financí, následující stanovisko:

1. Rada považuje za nezbytné, aby předkladatel podrobněji vysvětlil přechod kompetencí finančních úřadů na Ministerstvo financí v oblasti odvodů za porušení rozpočtové kázně, a to i z hlediska personálního zajištění, a odůvodnil jeho potřebnost ve vztahu k zamýšlenému odstranění duplicity kontrol. Předkladatel by měl v této souvislosti rovněž detailněji odůvodnit zakotvení nadřízenosti Ministerstva financí nad ostatními ministerstvy, resp. zvážit jeho vhodnost.
2. Rada klade důraz na nezbytnost zajištění souladu navrhované úpravy se všemi dalšími právními předpisy v oblasti kontroly hospodaření s veřejnými prostředky, a to zejména z hlediska jednoznačnosti právní úpravy pro její adresáty.
3. Rada doporučuje předkladateli klást důraz na následnou metodickou práci s nejmenšími správci veřejných rozpočtů (především s obcemi pod 500 obyvatel). Současně Rada považuje za žádoucí, aby předkladatel – s ohledem na novou

terminologii a procesní postupy v navrhované úpravě - zajistil metodickou podporu i všem dalším subjektům.

4. Rada si je vědoma potřeby nastavení kvalifikačních požadavků na auditory tak, aby byla zajištěna jejich odborná způsobilost, a klade důraz nejen na nezávislost, ale i na kvalitu, odbornost a morální integritu auditorů.
5. Rada doporučuje předkladateli zhodnotit riziko, které je v současné době zaváděno „pro bono“ účastí odborníků ve výborech pro audit. Vzhledem k omezenému počtu členů výboru pro audit a náročnosti vykonávané práce dává Rada předkladateli ke zvážení možnost zavedení finanční motivace členů výboru.
6. Celkově Rada hodnotí návrh zákona o vnitřním řízení a kontrole ve veřejné správě pozitivně, jako kvalitativní posun oproti předchozímu návrhu příslušného zákona, a vítá důraznější prosazování principu 3E.
7. Rada upozorňuje na nutnost uvést do souladu návrh zákona s platnými právními předpisy upravujícími postavení a oprávnění územních samosprávných celků.

V.

Závěr

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí doporučuje vládě v souladu s článkem 4 odst. 2 písm. a) Jednacího řádu Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí **schválit** *návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o řízení a kontrole veřejných financí*, za předpokladu jejich dopracování ve smyslu stanoviska Rady ve fázi legislativního procesu předcházející jejich projednání vládou.

v z. Jan K n ě ž í n e k v. r.

Jiří D i e n s t b i e r

ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
a předseda Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí